ἀλλαις λέξεσι πρεσβεύομεν τὴν αὐτοδιοίκησιν τῶν ἐθνῶν, καὶ τὴν διοίκησιν τοῦ τόπου διὰ τοῦ τόπου.

Πρεσβεύομεν ὅτι ἅπασα ἡ οἰκουμένη εἶναι μία Πατρὶς καὶ ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἰσὶν ἀδελφοί· ἑπομένως δὲν ἔχωσιν αἰτίας νὰ ἐχθρεύωνται καὶ νὰ κατα-διώκωνται, ἀλλὰ μάλιστα νὰ ζοῦν ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ ὡς ἀδελφοί, καθότι ἡ γῆ εἶναι ἀρκετὰ μεγάλη νὰ χωρέσῃ αὐτοὺς πάντας καὶ ἔτι πλέον.

Θεωροῦμεν ὅτι ἕκαστος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐγκαταστασθῇ ὅπου γῆς θέλει καὶ νὰ δύναται νὰ ἀπολαύῃ ἴσα πολιτικὰ καὶ θρησκευτικὰ δικαιώματα, ἐν οἷς ὑπάρχει ἡ ζωή, ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ ἐπιδίωξις τῆς ἐπιτυχίας ἑνὸς ἑκάστου, χωρὶς νὰ ἐνοχλῆται ἢ παρεμποδίζηται παρ' οὐδενὸς νόμου καὶ ὑπὸ οὐδεμίας τοπικῆς κυβερνήσεως· τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀποκαλοῦμεν κοσμοπολιτισμόν.

Κατακρίνοντες τὸ δόγμα τῆς προστασίας καὶ ἐπικρατήσεως τῶν θρησκειῶν, διακηρύττομεν τὸ δόγμα τῆς ἰσότητος τῶν θρησκευμάτων καὶ τῶν ἀτομικῶν πεποιθήσεων τῶν ἀναφαιρέτων τούτων δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου ἐν γένει ὑπὸ ὁποιονδήποτε χρῶμα, μορφὴν καὶ φυλὴν καὶ ἂν εὑρίσκεται· διότι πρεσβεύομεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐπροικίσθη παρὰ τοῦ Πλάστου αὐτοῦ δι' ἐλευθέρας θελήσεως, καὶ ἑπομένως, ἀνεχόμενος ὑπ' αὐτοῦ νὰ πρεσβεύῃ ἐλευθέρως καὶ ἀκωλύτως πᾶν ὅ,τι εἰς τὸν νοῦν του καὶ εἰς τὴν συνείδησίν του φαίνεται ὀρθόν, — διότι δὲν ἔχει ἄλλον γνώμονα πρὸς ὁδήγησίν του εἰμὴ αὐτὰς τὰς διαγνώσεις δωρηθείσας ὑπὸ τοῦ Πλάστου αὐτοῦ· ὅθεν εἶναι ὑποκείμενος μόνον εἰς τὰς ὑπαγορεύσεις τοῦ ὀρθοῦ λόγου, — ὁμάνει μόνον νὰ μὴ παραβλάπτει τὰ δικαίωμα τοῦ πλησίον αὐτοῦ.

Δὲν ἀναγνωρίζομεν ἑπομένως ἐπικρατούσας θρησκείας ἰδιαίτερα δικαιώματα καὶ προνομιούχους τάξεις καὶ διακρίσεις ἀνθρωπίνας· τὰ πάντα καθυποβάλλομεν εἰς τὴν συζήτησιν καὶ διαφώτισιν τῆς ἀνθρωπότητος.

Δὲν εἴμεθα φίλοι τῶν πολέμων καὶ κατακτήσεων, μάλιστα ἀποτροπιαζόμεθα αὐτὰ ὡς τοὺς καταστροφεῖς τῆς ἀνθρωπότητος. Ἀπεναντίας πρεσβεύομεν ὅτι ἕκαστον ἔθνος πρέπει καὶ ὀφείλει νὰ κατακτήσῃ καὶ οἱονεὶ νὰ καθυποβάλῃ τὴν ἑαυτοῦ χώραν ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ ἀρότρου τοῦ γεωργοῦ καὶ τῆς σμίλης τοῦ τεχνίτου, πρὶν ἢ ἐπιχειρήσῃ,—καὶ τοῦτο ἠρέμως καὶ ἀπολέμως, — τὴν ἐκπολίτευσιν καὶ διανοητικὴν κατάκτησιν ἄλλης χώρας.

Τὸν μόνον ἀναίμακτον πόλεμον τὸν ὁποῖον ἐπιτρέπομεν εἶναι ὁ πόλεμος τῆς ἀληθείας κατὰ τοῦ ψεύδους, τῆς ἀρετῆς κατὰ τῆς κακίας, τῆς παιδείας κατὰ τῆς ἀμαθείας, καὶ κηρύττομεν αὐτὸν ἀναφαν δὸν κατὰ παντὸς ἐναντιουμένου.

Ἐν τέλει, θέλομεν καὶ ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἴδωμεν τὴν Ἀλβανίαν μίαν, ἡνωμένην, αὐτόνομον καὶ ἀνεξάρτητον, ἔνθα νὰ δυνηθῇ νὰ πραγματοποιηθῇ τὸ ἐπίφθονον πολίτευμα τῆς ἰσότητος τῶν Θρησκευτικῶν δοξασιῶν ἄνευ διακρίσεως φυλῆς καὶ τάξεις, ἔνθα μωαμεθανοί, χριστιανοὶ καὶ Ἰσραηλῖται· Τοῦρκοι, Ἀλβανοί, Ἕβραῖοι καὶ Ἕλληνες νὰ δυνηθοῦν νὰ συζήσουν ὡς ἀδελφοὶ πρὸς αἶσχος πάντων τῶν ἀντιδοξούντων.

Τὸ καλὸν πρεσβεύομεν ὅτι πρέπει νὰ ἐξαπλωθῇ καὶ διαδοθῇ ἀπαναταχοῦ, ἕως ὅτου ἐπικρατήσῃ καὶ κατακαλύψῃ ὁλόκληρον τὸ πρόσωπον τῆς οἰκουμένης.

Οἱ Ἀλβανοὶ κατὰ τῶν Ἑλλήνων

Διατί γίνεται τόσος κρότος καὶ πάταγος σήμερον ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς ἐφημερίσι κατὰ τῶν Ἀλβανῶν; Διατί κακίζει ὁ ἑλληνικὸς τύπος κατὰ τῆς Ἀλβανίας; Εἶναι διότι οἱ Ἀλβανοὶ διέπραξάν τι κακὸν καὶ ἀνόσιον; ἢ ἡ Ἀλβανία ζητεῖ νὰ κηρύξῃ πόλεμον κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ἡ ζητεῖ νὰ προσλάβῃ τοὺς ὁμοφύλους της τοὺς κατοικοῦντας τὴν Βοιωτίαν, Ἀττικὴν, Ἀργολιδοκορινθίαν καὶ τὰς παρακειμένας αὐτῇ νήσους Ὕδραν, Σπέτσας καὶ ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδος; Ὄχι, ἀλλὰ διότι οἱ Ἀλβανοὶ ζητοῦσιν, ὡς ἔθνος νὰ ἐγερθῶσι καὶ νὰ ἀναπτύξωσι τὰς ἐλευθερίας των τὴν αὐτονομίαν των καὶ νὰ συμπαγιώσωσι τὴν ἐθνικότητά των ἐπὶ ἴσων καὶ ἐδραίων βάσεων. Καὶ εἶναι τοῦτο εὐλογοφανὴς αἰτία διὰ τὴν Ἑλλάδα νὰ θρηνῇ; Καὶ ὅμως θρηνεῖ καὶ ὀδύρεται διὰ τοῦτο. Ἀντὶ δὲ νὰ χαίρῃ καὶ νὰ ἀγάλλεται βλέπουσα λαὸν ἀδελφὸν καὶ ὁμαίμονα νὰ ἐγείρεται καὶ νὰ ζητῇ τὴν ἐλευθερίαν του· ἀντὶ νὰ ἐπικροτῇ εἰς τὴν πρωτοβουλίαν των ταύτην καὶ νὰ ἀσπασθῇ τὴν ἀγκύνη των ταύτην ἰδέαν, λυπεῖται καὶ θρηνεῖ καὶ μόνον οὐχί δὲν διερρηγνύει τὰ ἱμάτια αὐτῆς βλέπουσα ὅτι οἱ Ἀλβανοὶ ἑνώνονται καὶ συσκέπτονται καὶ σχηματίζουσι στρατόπεδα καὶ συνδέσμους καὶ κανονίζουσι τὰ περὶ ἑαυτῶν καὶ ἀποστέλλουσι πρεσβείας ἐν Εὐρώπῃ ὅπως ἐκθέσωσι τὰ παράπονά των, καὶ ὅπως διαφωτίσωσι αὐτὴν περὶ τῶν δικαίων των. Εἶναι οὗτοι ἀποχρῶντες λόγοι διὰ τὸν ὁποῖον ἡ Ἑλλὰς δικαιοῦται νὰ θρηνῇ καὶ δυσανασχετῇ; Καὶ μόλον τοῦτο οὗτοι εἰσίν, διότι δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ κατορθώσῃ τοῦτο, ὡς τοὐλάχιστον σήμερον καταδεικνύεται, καὶ διὰ τοῦτο δὲν προέρχεται ἀρωγὸς ὑπὲρ αὐτῶν. Δὲν συμπαθεῖ διὰ τὰ δεινά των. Δὲν τείνει χεῖρα βοηθείας, οὔτε καρδίαν συμπαθῆ ἢ νὰ ἐπῇ ἔνα λόγον ἀγαθὸν κ' ἐνδοξρυυτικὸν ὑπὲρ αὐτῶν. Νὰ εἶναι ἤμπρ; ἀδελφοὶ Ἀλβανοὶ ἀσπαζόμεθα τοὺς σκοπούς σας διότι εἰσὶ σκοποὶ ἅγιοι, συμμεριζόμεθα τὰς θλίψεις σας διότι εἶναι σπαρακιάδιαι. Θὰ σᾶς βοηθήσωμεν ἂν ὄχι μὲ τὴν χεῖρα διότι δὲν ἔχομεν δυνάμεις, τοὐλάχιστον μὲ τὴν γλῶσσαν καὶ μὲ τὴν καρδίαν μας· διότι συμπονοῦμεν καὶ συμπάσχομεν μεθ' ὑμῶν. Διότι καὶ σεῖς μᾶς ἐβοηθήσατε ἐν ὥρᾳ ἀνάγκης δεινοπαθείσης καὶ καταδιωγμοῦ. Οἱ Σουλιῶται

Ἀλβανοὶ ἐπολέμησαν ὑπὲρ ἡμῶν. Οἱ γενναῖοι Ὑδραῖοι καὶ Σπετσιῶται Ἀλβανοὶ ἐθαλασσομάχησαν ὑπὲρ ἡμῶν καὶ ἐθυσίασαν τὸ πλούτη αὐτῶν ὑπὲρ ἡμῶν. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς πρέπει νὰ σᾶς βοηθήσωμεν καὶ νὰ ἀνταποδόσωμεν τὸ εὐεργέτημα.

Ἀλλὰ, λέγει τάχα ἡ Ἑλλὰς, θέλω νὰ ἐλευθερώσω καὶ νὰ προσλάβω τοὺς ὁμοφύλους μου χριστιανοὺς καὶ δὲν μοῦ μέλλει διὰ τοὺς ἄλλους τοὺς Μωαμεθανούς.

Ἀλλὰ ποῖοι εἶναι οἱ ὁμόφυλοί σου; Οἱ χριστιανοὶ μόνον; Δὲν εἶναι καὶ οἱ μωαμεθανοί; Εἶναι ἄρά γε ὁ χριστιανισμὸς ὅστις ποιεῖ τὸ ὁμόφυλον; Δὲν εἶναι καὶ ἡ γλῶσσα, καὶ τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα, ἅτινα πάντα ἀποτελοῦσι τὴν ἐθνικότητα; Οἱ μωαμεθανοὶ Ἀλβανοὶ, ὅτινες ὁμιλοῦσι καὶ ἀλβανιστὶ καὶ ἑλληνιστὶ, καθὼς καὶ οἱ χριστιανοὶ Ἀλβανοὶ, οἵτινες ὁμιλοῦσι καὶ ἑλληνιστὶ καὶ ἀλβανιστὶ δὲν εἶναι ἀδελφοὶ καὶ συγγενεῖς; ἢ ἔχασαν τὴν συγγένειαν διότι ἔγιναν μωαμεθανοί; Ἂν οὕτω θὰ ἦτο ἀλλόκοτον συμπράγμα τοῦτο τῶν τῶν. Ἀλλὰ καὶ οἱ Σλαυοι εἶναι χριστιανοὶ καὶ οἱ Σέρβοι καὶ οἱ Μαυροβοῦνοι καὶ Ῥωμοῦνοι καὶ λοιποί. Διατί δὲν προσλαμβάνεις καὶ τούτους ὡς ὁμοφύλους σου; Ἢ διότι ὁμόφυλοί σου εἶναι οἱ Ἠπειρῶται μόνον διότι ὁμιλοῦσιν ἑλληνιστί; Ἀλλὰ καὶ πολλοὶ Βούλγαροι, καὶ Σλαυοι, καὶ Ῥωμοῦνοι καὶ Τοῦρκοι ὁμιλοῦσιν ἑλληνιστί; Διατί δὲν προσλαμβάνει; καὶ τούτους; Ἀλλὰ δὲν θέλουσιν οὗτοι νὰ προσληφθῶσιν εἰς τὸν ἑλληνισμὸν, διότι εἶδον ὅτι ἤθελον ἀπολέσει τὸν ἐθνισμόν των, τὴν γλῶσσαν των, τὰ ἤθη καὶ τὰ ἔθιμά των. Ὅταν εἶδον ὅτι δὲν ἤθελον διαφέρει πολὺ ζῶντες ὑπὸ τὴν μωαμεθανικὴν κυριαρχίαν ἀπεχωρίσθησαν πρῶτον οἱ Ῥωμοῦνοι, εἶτα οἱ Βούλγαροι καὶ τώρα ἔρχονται οἱ Ἀλβανοί. Ἂν ὅμως ἔζων ὁμοσπονδιακῶς καὶ ἀνεγωρίζετο ἡ ἐθνικότης, ἡ γλῶσσα καὶ αὐτονομία των θὰ ἦτο διαφορετικά. Θὰ ἦτο ὡς εἶναι αἱ διάφοροι ἐθνικότητες ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τῆς Αὐστρίας, ζῶσαι ἅπασαι ὁμοσπονδιακῶς, ἔχουσαι τὴν ἐθνικότητά των καὶ τὴν αὐτονομίαν των.

Ὁ ἄγαθὸς κοσμοπολίτης ζητεῖ νὰ κάμῃ καλὸν εἰς ὅλα τὰ ἔθνη ἀδιακρίτως· λυπεῖται διὰ τὴν κακίαν καὶ τὴν παρανομίαν ὅπου καὶ ἂν εὑρίσκεται. Ζητεῖ νὰ τὴν περιστείλῃ καὶ νὰ τὴν ἐξαλείψῃ ὁλοτελῶς καὶ γενικῶς. Δὲν ζητεῖ ὅμως πλεονεκτικῶς καὶ μὲ σκοκὸν κατακτητικὸν νὰ προσλάβῃ εἰς ἑαυτὸν τοὺς καταπονουμένους καὶ δεινοπαθοῦντας· ἀλλὰ ζητεῖ νὰ διαφωτίσῃ καὶ ἀγαθοποιήσῃ τοὺς πάντας καὶ νὰ ἀφήσῃ αὐτοὺς ἐλευθέρους καὶ ἀνεπηρεάστους νὰ σκεφθοῦν ὑπὲρ ἑαυτῶν καὶ ὑπὲρ τῶν συμφερόντων αὐτῶν. Δὲν παγαίνει μὲ σκοποὺς πονηροὺς καὶ προδοτέρους νὰ ποιήσῃ τὸ κακὸν, ἀλλ' ἐνεργεῖ μὲ εἰλικρίνειαν καὶ ἀνοικτὴν καρδίαν.

Ἀγαπᾷ ἡ Ἑλλὰς νὰ εὐδαιμονήσωσιν οἱ ὁμόφυλοί της ἐν Ἀλβανίᾳ; Πρέπει νὰ ζητήσῃ νὰ πραγματωθοῦν αἱ ἐλευθερίαι τὰς ὁποίας ἐπιζητοῦσιν οἱ Ἀλβανοὶ καὶ νὰ κάμῃ ὥστε νὰ ἐδραιωθῶσιν αὗται ἐπὶ στερεῶν καὶ ἀκραδάντων βάσεων δ' ὅλους· ἐν γένει τοὺς κατοίκους αὐτῆς Χριστιανοὺς τε καὶ Μωαμεθανοὺς ἀδιακρίτως θρησκεύματος καὶ φυλῆς, καὶ ἔχει νὰ προβάλῃ προσκόμματα καὶ δυσχερείας εἰς τὴν ἑνωσίν των. Τὸ αἴσθημα τοῦτο εἶναι ἐγωϊστικὸν, δὲν εἶναι κοσμοπολιτικόν.

Ἀλλ' ἔχετε θάρρος, ὦ Σκιπετάραι, διότι ὑπάρχουσι καὶ μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων ἄγγελοι καὶ πατριωτικαὶ καρδίαι. Ὑπάρχουσιν αἵτινες συμπαθοῦσι μεθ' ὑμῶν, καὶ αἱ ὁποῖαι εἰς τὴν πρώτην φωνὴν τῶν νομίμων αἰτήσεών σας θέλουσι σπεύσει εἰς ἀρωγὴν καὶ βοήθειαν ὑμῶν, (ἂν καὶ ἡ κυβέρνησις τῆς Ἑλλάδος κωφεύει καὶ ἀγρὸν ἠγόρασε, καὶ ἀπέρριψε τὰς δικαίας αἰτήσεις καὶ προτάσεις ὑμῶν).

Συμπαθοῦσιν ὑπὲρ ὑμῶν εἰσέτι πολλοὶ ἄγγελοι πανταχοῦ, γένοι καὶ βλαστοὶ τῶν ἐν Κερκυνήσῳ, Χαϊδάρι, Πειραιεῖ, Ἀναλάτῳ τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἀκροπόλει καὶ πανταχοῦ ἐν Ἑλλάδι ἡρωϊκῶς πεσόντων ἀνδρείων πατέρων αὐτῶν. Ἀνδρίζεσθε, λοιπὸν, κραταιοῦσθε, καὶ εὐοδοῦσθε καὶ ὁ Θεὸς μεθ' ὑμῶν.

Ἡ ἐφημερὶς τῆς Λιβύρνου ἐπὶ τοῦ Ἀλβανικοῦ ζητήματος ἐπιφέρεται τὰ ἑξῆς:

Ἐδημοσιεύθησαν ἤδη διάφορα ἄρθρα καὶ διαμαρτυρήσεις Ἀλβανῶν τινων πρὸς τὰς Δυνάμεις κατὰ τῆς παραχωρήσεως μέρους τῆς Ἠπείρου εἰς τὴν Ἑλλάδα· ἀλλὰ τὰ ὀνόματα τῶν συνεργασθέντων ὑπὲρ τοῦ ἄνω ῥηθέντος ζητήματος ἠγοῦσιν ἅπαντα ὡς μουσουλμανικά. Ὅθεν εὐκόλως δύναται νὰ συμπεράνῃ τις ὅτι ἡ προξενηθεῖσα αὕτη ὤθησις τῆς κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἀντιστάσεως αὐτῶν δὲν εἶναι πλέον ἄκρος ζῆλος πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἐθνικότητα, ἀλλὰ θρησκευτικὸς φανατισμὸς καὶ δουλικὴ ἀφοσίωσις πρὸς τὴν Ὀθωμανικὴν Πύλην. Τοιαύτη τοὐλάχιστον φαίνεται ἡ γνώμη τὴν ὁποίαν οἱ πλεῖστοι ἐσχηματίσαν περὶ τοῦ ἀλβανικοῦ ζητήματος καὶ οὐχὶ ἄνευ λόγου τινός. Ἀλλ' ἐν τούτοις, καὶ κρυφαί τινες ἐξεγέρθησαν προερχόμεναι ἐκ χριστιανῶν Ἀλβανῶν ἐξελληνισθέντων ὡς ἐκ τῆς παιδεύσεως αὐτῶν. Ὅθεν φαίνεται εὐλογοφανὴς αἰτία ὅπως αἱ πρὸς διερρύθμισιν καὶ δικαιοποίησιν τῶν ἀνατολικῶν χωρῶν ἐνδιαφερόμεναι κυβερνήσεις αἱ ἐπιθυμοῦσαι νὰ πραγματοποιήσωσιν ἐπὶ ἀκραδάντων βάσεων τὴν μέλλουσαν ταύτην παγίωσιν κατὰ τὸ δίκαιον τῶν ἐθνῶν πρέπει νὰ λάβωσιν αὐτὸ δὴ τὸ δίκαιον ὑπ' ὄψιν. Ἡ Ἰταλία καὶ ἰδίως ἡ Ἑλλὰς, ὅπως ἀποφεύγωσι περὶ τῆς τύχης τῶν Ἀλβανῶν πρέπει νὰ ἐπιστήσωσι τὴν μεγαλητέραν αὐτῶν προσοχὴν καὶ νὰ ἐξετάσωσιν ἐκτενῶς ὁποῖα δύνανται οὕτως ἢ ἀλέως νὰ παραγθῶσι ἀποτελέσματα.

Αἱ ἑλληνικαὶ ἐφημερίδες ἐξεγόθησαν εἰς μεγάλους θρήνους κατὰ τῆς Ἰταλικῆς Κυβερνήσεως,—ἵνα μὴ εἴπωμεν κατηγορίας καὶ ὕβρεις, ἐπιρριφθεῖσαι κατὰ τῶν Ἀλβανῶν ἐν γένει καὶ ἰδίως κατὰ τῶν τριῶν προσώπων, ἅτινα ἀποστάλησαν παρὰ ταῖς αὐλαῖς τῆς Εὐρώπης, ὅπως προστατεύσωσι τὰ δικαιώματα τῶν συμπατριωτῶν των καὶ ὑποστηρίξωσιν ὅ,τι οὗτοι ἐνδιαιτῶν συμφέρον τῇ πατρίδι αὐτῶν.

Δὲν εἶναι δύσκολον νὰ πιστόσῃ τις ὅτι αὐτοὶ Μουσουλμάνοι τὴν θρησκείαν μετέτχον τοῦ αἰσθήματος τούτου—τοῦ φανατισμοῦ—ἂν καὶ οἱ μουσουλμάνοι Σκιπετάραι εἶναι γνωστὸν κατὰ πάσαν σέβονται τὸ κράνιον· πιθανώτερον ὅμως εἶναι ὅτι ὁ φόβος τοῦ νὰ χάσωσι τὰ προνόμιοις αὐτῶν ἠγγίκασαν αὐτοὺς νὰ καταπολεμήσωσι τὴν μετὰ τῆς Ἑλλάδος